

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 08 października 2015r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu w XVII Wydziale Karnym-Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący: SSO Tadeusz Jaworski

Sędziowie: SSO Jarosław Komorowski

SSO Dorota Maciejewska-Papież (spr.)

Protokolant: p.o.staż. Anna Kujawińska

przy udziale Prokuratora Wojskowej Prokuratury Okręgowej del. do Prokuratury Okręgowej w Poznaniu Agnieszki Hildebrandt

po rozpoznaniu w dniu 6 października 2015r.

sprawy **A. S.**

skazanego za przestępstwa z art. 288 § 1 kk i inne

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu

z dnia 26 czerwca 2015r., sygn. akt. III K 875/14

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Rejonowemu Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu do ponownego rozpoznania

Dorota Maciejewska-Papież Tadeusz Jaworski Jarosław Komorowski

UZASADNIENIE

W sprawie **A. S.**, skazanego prawomocnymi wyrokami:

I. Sądu Rejonowego Poznań - Grunwald i Jeżyce w Poznaniu z dnia 14 sierpnia 2014 roku w sprawie III K 258/14 za przestępstwo z art. 178a § 1 k.k. popełnione w dniu 29 marca 2014 roku na karę 9 miesięcy pozbawienia wolności.

II. Sądu Rejonowego Poznań - Grunwald i Jeżyce w Poznaniu z dnia 27 czerwca 2013 roku w sprawie VIII K 773/13 za przestępstwo z art. 178a § 1 k.k. popełnione w dniu 02 marca 2013 roku na karę 10 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin miesięcznie. (przy czym postanowieniem z dnia 11 czerwca 2014 roku zamieniono powyższą karę na zastępczą karę pozbawienia wolności).

III. Sądu Rejonowego Poznań - Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu z dnia 31 października 2013 roku w sprawie VI K 1507/13

a) za przestępstwo z artykułu 278 § 1 k.k. popełnione w okresie od 31 lipca 2013 r. do dnia 1 sierpnia 2013 r. na karę 10 miesięcy pozbawiania wolności,

b) za przestępstwo z artykułu 279 § 1 k.k. popełnione w okresie od 10 sierpnia 2013r. do dnia 11 sierpnia 2013 r. na karę 1 roku i 4 miesięcy pozbawiania wolności,

c) za przestępstwo z artykułu 278 § 1 k.k. i 278 § 5 k.k. popełnione w dniu 3 sierpnia 2013r. na karę 10 miesięcy pozbawiania wolności

które to kary sprowadzono do kary łącznej 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

IV. Sądu Rejonowego Poznań - Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu z dnia 26 sierpnia 2010 roku w sprawie VI K 716/10 za przestępstwo z artykułu 288 § 1 k.k. popełnione 6 marca

2010 roku na karę 5 miesięcy pozbawienia wolności

V. Sądu Rejonowego Poznań - Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu z dnia 14 czerwca 2013 roku w sprawie VI K 242/13 za przestępstwo z artykułu 160 § 1 k.k. i artykułu 157 § 2 k.k. i artykułu 193 k.k. w związku z artykułem 11 § 2 k.k. popełnione 25 grudnia 2012 roku na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności,

VI. Sądu Rejonowego Poznań - Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu z dnia 14 października

2011 roku w sprawie VI K 2359/09 za przestępstwo z artykułu 158 § 1 k.k. popełnione 12 września 2009 roku na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres lat 4 próby (przy czym postanowieniem z dnia 30 stycznia 2015 roku zarządzone wykonanie kary pozbawienia wolności).

Sąd Rejonowy Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu wyrokiem łącznym z dnia 26 czerwca 2015r., sygn. akt III K 875/14 :

1. na podstawie artykułu 569 k.p.k. i artykułu 85 k.k. i artykułu 86 k.k. połączył orzeczone kary pozbawienia wolności wyrokami Sądu Rejonowego Poznań - Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu z dnia 14 października 2011 roku w sprawie VI K 2359/09 i Sądu Rejonowego Poznań - Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu z dnia 26 sierpnia 2010 roku w sprawie VI K 716/10 (punkt IV i VI) i wymierzył karę łączną 1 roku pozbawiania wolności,

2. początek i koniec orzeczonej kary łącznej pozostawił do ustalenia administracji zakładu karnego,

3. na podstawie art. 63 § 1 k.k. w zw. z art. 577 k.p.k. na poczet orzeczonej w pkt. 1 kary łącznej pozbawienia wolności zaliczył skazanemu okres odbytej kary pozbawienia wolności w sprawie z wyroku Sądu Rejonowego Poznań - Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu z dnia 26 sierpnia 2010 roku w sprawie VI K 716/10 od dnia 08 lutego 2011 roku do dnia 8 lipca 2011 roku,

4. na podstawie art. 576 § 1 k.p.k. wyroki podlegające połączeniu w zakresie nieobjętym wyrokiem łącznym pozostawił odrębnemu wykonaniu,

5. na podstawie art. 572 k.p.k. umorzył postępowanie w odniesieniu do wyroków opisanych w punkcie I, II, III i V wyroku,

6. na podstawie art. 624 §1 k.p.k. oraz art. 6 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (Dz. U. z 1983 r. Nr 49 póź. 223 t.j. ze zm.) zwolnił skazanego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa wydatków poniesionych przez Skarb Państwa oraz od opłaty,

7. Na podstawie § 14 ust. 2 pkt 3 i § 16 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adwokata Krzysztofa Urbańczaka kwotę 623, 24 zł brutto.

Od powyższego wyroku apelację wywiódł obrońca zaskarżając wyrok w całości, zarzucając rażąco niewspółmierność kary łącznej bez zastosowania zasady pełnej absorpcji, oraz obrazę przepisów postępowania mająca wpływ na treść wyroku poprzez dowolną a nie swobodną oceny prognozy kryminologicznej skazanego tj. naruszenie art.7 kpk.

Powołując się na powyższe apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez wymierzenie skazanemu kary łącznej 10 miesięcy pozbawienia wolności.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja okazała się potrzebna, ponieważ zaskarżony wyrok zapadł z obrazą prawa materialnego, co skutkowało jego uchynieniem i przekazaniem sprawy do powtórnego rozpoznania Sądowi I instancji.

W pierwszej kolejności, dla oczyszczenia przedpola dla dalszych rozważań, należy wskazać, iż skazany pozostaje w błędnym przekonaniu co do powinnośi zastosowania w przedmiotowej sprawie przepisów regulujących kwestię wyroku łącznego w ich brzmieniu obecnie obowiązującym (tj. w brzmieniu po dniu 1.07.2015r). W myśl art. 19 ust.1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z dnia 20 marca 2015 r.) przepisów rozdziału IX ustawy, o której mowa w art. 1 (tj. zawartych w ustawie Kodeks karny przepisów dotyczących zbiegu przestępstw oraz łączenia kar i środków karnych – przyp. SO), w brzmieniu nadanym tą ustawą, nie stosuje się do kar prawomocnie orzeczonych przed dniem wejścia w życie tej ustawy, chyba że zachodzi potrzeba orzeczenia kary łącznej w związku z prawomocnym skazaniem po dniu wejścia w życie przedmiotowej ustawy. Ów warunek pozwalający na stosowanie wspomnianych przepisów w ich nowym brzmieniu nie został spełniony, bowiem wszystkie wyroki skazujące zapadły wobec A. S. przed dniem 1.07.2015r. Wobec tego, rozważając kwestię wyroku łącznego należy kierować się regulacjami wynikającymi z przepisów w ich brzmieniu do dnia 30.06.2015r. I przepisy w takim brzmieniu Sąd Okręgowy ma na względzie czyniąc dalsze rozważania.

Abstrahując od podniesionego w apelacji zarzutu niewspółmierności orzeczonej kary łącznej należy odnieść się do kwestii, które zaważyły na uchynieniu zaskarżonego wyroku.

Przede wszystkim zwrócić uwagę należy, że materialnoprawne przesłanki wydania wyroku łącznego określa przepis art. 85 kk, który to stanowi, że jeżeli sprawca popełnił dwa lub więcej przestępstw, zanim zapadł pierwszy wyrok, chociażby nieprawomocny, co do któregośkolwiek z tych przestępstw i wymierzono za nie kary tego samego rodzaju albo inne podlegające łączeniu, sąd orzeka karę łączną, biorąc za podstawę kary z osobna wymierzone za zbiegające się przestępstwa.

Zgodnie z przywołanym przez Sąd Rejonowy poglądem Sądu Najwyższego, wyrażonym w mającej moc zasady prawnej uchwale składu siedmiu sędziów z dnia 25 lutego 2005 r., zawarty w art. 85 k.k. zwrot: „zanim zapadł pierwszy wyrok” odnosi się do pierwszego chronologicznie wyroku, który zapadł przed popełnieniem przez sprawcę kolejnego (kolejnych) przestępstwa (I KZP 36/04, LEX nr 143197).

Tytułem przypomnienia jedynie należy wskazać, że sąd orzekający w sprawie o wydanie wyroku łącznego zobligowany jest do jasnego i precyzyjnego wskazania tych wszystkich wyroków, w stosunku do których oceniał, czy spełnione zostały warunki do orzeczenia kary łącznej. Przedmiotowy zakres rozważań sądu odzwierciedlać musi komparycja wyroku łącznego, w której winny być wymienione wszystkie te skazania, które wynikają z wniosku i te, które ewentualnie z urzędu stanowiły przedmiot rozważań sądu merytorycznego. Natomiast w części dyspozytywnej wyroku łącznego sąd winien rozstrzygnąć w takim zakresie, jaki określa jego komparycja (vide: postanowienie SN z 20 grudnia 2006 r., I KZP 32/06, LEX nr 214181; wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 7 października 2010 r., II AKA 263/10 LEX nr 686861).

W warunkach przedmiotowej sprawy Sąd I instancji dopuścił się obrazy prawa materialnego, tj. wskazanego wyżej przepisu art. 85 kk. Otóż Sąd Rejonowy połączył skazania objęte prawomocnymi wyrokami, wymienionymi w pkt IV i VI (tj. sygn akt VI K 716/10 i VI K 2359/09).

Pierwszym chronologicznie wyrokiem – z grupy wyroków wymienionych w komparycji zaskarżonego orzeczenia – jest wyrok Sądu Rejonowego Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu z dnia 26.08.2010r. (VI K 716/10) i słusznie uznano, że tylko jeden z czynów osądzonych kolejnymi rozważanymi wyrokami został popełniony przed jego wydaniem, tj. przestępstwo objęte wyrokiem Sądu Rejonowego Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu z dnia 14.10.2011r (sygn. akt VI K 2359/09). Wyrokami tymi wymierzono kary tego samego rodzaju (wprawdzie pierwotnie wykonanie kary orzeczonej w sprawie VI K 2359/09 warunkowo zawieszono, jednakże następnie wykonanie to zarządzone).

W tej sytuacji kolejnym „pierwszym” chronologicznie wyrokiem jest wyrok Sądu Rejonowego Poznań - Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu z dnia 14.06.2013r. (VI K 242/13). Kara nim wymierzona nie została objęta karą łączną, tymczasem przed wydaniem tego wyroku skazany popełnił przestępstwo będące przedmiotem postępowania w sprawie VIII K 773/13 i wydanego w tej sprawie wyroku z dnia 27.06.2013r (pkt II części wstępnej zaskarżonego wyroku). W pierwszej z wymienionych spraw wymierzono karę pozbawienia wolności, natomiast w drugiej – karę ograniczenia wolności. Zgodnie jednak z brzmieniem art. 87 kk dopuszczalnym było objęcie karą łączną tego rodzaju kar. Zatem to pomiędzy tymi przestępstwami zachodziłby realny zbieg, co uzasadnia połączenie wyroków skazujących za te czyny i wymierzenie kary łącznej. Nie zostało to jednak przez Sąd I instancji dostrzeżone.

Warunki określone w art.85 kk. nie zostały natomiast spełnione w odniesieniu do pozostałych wyroków (tj. orzeczeń wydanych w sprawach III K 258/14 Sądu Rejonowego Poznań-Grunwald i Jeżyce w Poznaniu, VI K 1507/13 Sądu Rejonowego Poznań-Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu) – czyny objęte tymi wyrokami zostały popełnione po wydaniu już wcześniej wskazanych orzeczeń, jak też przestępstwo objęte wyrokiem III K 258/14 zostało popełnione po wydaniu wyroku w sprawie VI K 1507/13.

Zatem w warunkach przedmiotowej sprawy wystąpiły dwie grupy zbiegów przestępstw, uzasadniających połączenie wyroków opisanych w komparycji zaskarżonego orzeczenia w pkt IV i VI oraz w pkt II i V.

Wskazane wyżej uchybienie Sądu I instancji miało istotne znaczenie w zakresie tak ilości możliwych kar łącznych jak i granic wymiaru takiej kary łącznej pozbawienia wolności.

Już te wskazane powyżej uchybienia uniemożliwiają aprobatę zaskarżonego wyroku i wystarczają do wydania orzeczenia przez Sąd Odwoławczy (art.436 kpk). Rodzaj i waga tychże nieprawidłowości skutkować muszą koniecznością uchylenia zaskarżonego wyroku w całości, zaakceptowanie zaskarżonego orzeczenia byłoby w sposób oczywisty niesprawiedliwe.

W świetle powyższych rozważań, przedwczesne na obecnym etapie postępowania byłoby natomiast szczegółowe odniesienie się do zarzutów podniesionych w apelacji obrońcy dotyczących wymiaru kary łącznej.

Mając na uwadze powyższe uchybienia Sąd Odwoławczy, na podstawie art. 437 § 2 kpk uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu do ponownego rozpoznania.

Rozpatrując powtórnie niniejszą sprawę Sąd I instancji winien dokonać wnikliwej analizy prawomocnych wyroków dotyczących skazanego, uwzględniając w szczególności treść art. 85 kk oraz poglądy wyrażone w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 2005 r. w zakresie zasad konstruowania zbiegów przestępstw. Następnie Sąd I instancji winien ustalić, które wyroki podlegają połączeniu, a które zostaną wykonane odrębnie, zaś rozumowanie Sądu w tym zakresie powinno znaleźć odzwierciedlenie w treści wydanego wyroku łącznego oraz ewentualnym pisemnym uzasadnieniu.

Dorota Maciejewska-Papież Tadeusz Jaworski Jarosław Komorowski